

Aalto-yliopiston hyväksilukuohjeet (voimassa 31.7.2021 saakka)

På svenska | In English

 Aalto-yliopiston hyväksilukuohjeet (voimassa 1.8.2021 alkaen)

Aalto-yliopiston opetuksesta vastaava vararehtori on hyväksynyt 29.5.2018 seuraavat ohjeet, jotka tulevat voimaan 1.8.2018.

Sisältö:

- 1 Ohjeiden tarkoitus ja soveltaminen
- 2 Osaamisen hyväksilukemiseen liittyvät määritelmät
- 3 Osaamisen hyväksilukemisen periaatteet
- 4 Muodollisessa koulutuksessa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen
  - 4.1 Ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintojen hyväksiluku
  - 4.2 Hyväksiluku maisteritutkintoon hakukelpoisuuden antaneesta tutkinnosta
  - 4.3 Pakollisten kieliopintojen hyväksiluku
  - 4.4 Aallossa toisessa koulutusohjelmassa suoritettujen opintojen hyväksiluku
  - 4.5 Hyväksiluetut opinnot kaksois- ja yhteistutkinnoissa
- 5 Muulla tavoin hankitun osaamisen hyväksilukeminen
- 6 Hyväksilukumenettely
- 7 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Yliopistolain (44 §:n) ja Aalto-yliopiston yhteisten opetusta ja opiskelua koskevien sääntöjen (36§:n) perusteella annetaan seuraavat hyväksilukuohjeet:

1 Ohjeiden tarkoitus ja soveltaminen

Näiden ohjeiden tarkoituksena on mahdollistaa opiskelijalle hänen muualla hankkimansa osaamisen *tunnistaminen* ja *tunnustaminen* osaksi tutkintoa ja sujuvoittaa tutkinnon suorittamista ja uuden oppimiseen tähtääviä opintoja. Näitä ohjeita sovelletaan osaamisen hyväksilukemiseen ja opinnollistamiseen Aalto-yliopiston tutkintoihin.

Ohjeita ei sovelleta opintoihin sellaisessa opetuksessa, jota Aalto-yliopisto järjestää yhteistyössä toisen yliopiston tai muun korkeakoulun kanssa tai hankkii toiselta yliopistolta tai muulta korkeakoululta (yliopistolaisissa tarkoitettu *opetusyhteistyö*) (kts. luku 4.5). Ohjeita ei sovelleta yhteis- tai kaksoistutkinnoissa suoritettaviin opintoihin, joiden opetussuunnitelman Aalto-yliopisto on vahvistanut. Ohjeita sovelletaan vain rajoitetusti Aalto-yliopistossa suoritettuihin opintoihin (kts. luku 4.4).

2 Osaamisen hyväksilukemiseen liittyvät määritelmät

Hyväksilukemisella tarkoitetaan opintojen, harjoittelun, työkokemuksen tai osaamisen hyväksymistä osaksi suoritettavaa tutkintoa tai kurssia, pakollisiin tai valinnaisiin opintoihin (Korkeakoulusanasto (2005)).

Osaamisen *tunnistamisella* tarkoitetaan menettelyä, jolla selvitetään opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella hänen osaamisensa sekä muut lähtökohtansa suhteessa taito- tai osaamisvaatimuksiin.

Osaamisen *tunnustamisella* tarkoitetaan menettelyä, jossa *opiskelijan* muualla hankittu ja osoitettu osaaminen hyväksytään osaksi *tutkintoa korvaamalla* tai *sisällyttämällä*.

Korvaaminen tarkoittaa tutkintovaatimuksiin kuuluvien opintojen korvaamista *muualla* suoritetuilla opinnoilla tai *muulla tavoin kuin muodollisessa koulutuksessa osoitetulla* osaamisella. Korvaaminen edellyttää sisällöllistä vastaavuutta ja sitä, että opinnot tai *muu* osaaminen ovat samantasoisia kuin korvattavat opinnot.

Sisällyttäminen tarkoittaa *muualla* suoritettujen opintojen tai *muulla tavoin kuin muodollisessa koulutuksessa osoitetun* osaamisen liittämistä osaksi tutkintoa esimerkiksi vapaasti valittaviin opintoihin. Tällöin ei edellytetä sisällöllistä vastaavuutta tiettyyn tutkintovaatimusten kohtaan. Opintojen tai *muun* osaamisen on kuitenkin oltava tasoltaan tutkintovaatimusten mukaisia ja tutkinnon osaamistavoitteiden tulee täytyä.

Osaamisen *opinnollistamisella* tarkoitetaan näissä ohjeissa muun kuin muodollisessa koulutuksessa osoitetun osaamisen hyväksilukua tai muuta hyväksymistä osaksi tutkintoa.

Näissä yleisissä ohjeissa hyväksilukemisella tarkoitetaan sekä korvaamista että sisällyttämistä, ellei toisin mainita.

3 Osaamisen hyväksilukemisen periaatteet

Hyväksilukumahdollisuuden taustalla ovat osaamisperustaiset tutkintovaatimukset ja opetussuunnitelmat, joissa kuvataan riittävän tarkasti tutkinnon, koulutusohjelman, opintokokonaisuuksien ja kurssien osaamistavoitteet.

Opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatimisen yhteydessä selvitetään, onko opiskelijalla jo tutkintoon sopivaa osoitettavissa olevaa osaamista. Opiskelijoita ohjataan hakemaan hyväksilukua silloin kun hän joutuisi muutoin kertaamaan jo osoitettua osaamista.

Osaamisen hyväksiluvun edellytyksenä on aina, että osaaminen on tutkinolle ja sen hyväksiluettavalle osalle kuten kursseille asetettujen tavoitteiden mukaista. Hyväksiluettava osaaminen ei saa olla päällekkäistä tutkintoon jo tehtyjen suoritusten tai hyväksiluetun osaamisen kanssa. Opiskelijan on pystyttävä todentamaan osaamisensa siten, että osaamista pystytään arvioimaan. Hyväksiluvun kannalta ei ole merkitystä sillä, sisältyykö hyväksiluettu osaaminen jo johonkin toiseen tutkintoon.

Tutkintoihin voidaan hyväksilukea enintään yhtä vanhoja opintoja tai muulla tavoin osoitettua osaamista, kuin mikä on kyseisen Aalto-yliopiston tutkinnon opintosuorituksille määritelty voimassaoloaika (määritellään tutkintosäännössä). Kuitenkin erityisestä syystä voidaan hyväksilukea vanhempia opintoja tai vanhempaa muulla tavoin osoitettua osaamista.

Tutkinnon myöntäminen Aalto-yliopistosta edellyttää pääsääntöisesti, että vähintään puolet opinnoista, mukaan lukien opinnäyte ja opinnäytteen alaan perehtyneisyyden osoittaminen kypsyysnäytteellä, on suoritettu kyseisen opiskelijan koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaisesti. Jatkotutkinnoissa opinnäyte on tosiasialliselta laajuudeltaan yli puolet opinnoista, joten jatko-opintojen teoriaopinnoissa hyväksiluetun osan suuruutta ei ole rajoitettu.

Pääsäännöstä poiketen siirto-opiskelijoiden tutkinnoissa hyväksiluettu osa tutkinnosta voi olla suurempi kuin puolet. Tutkintoihin ei tällöinkään voida hyväksilukea opinnäytteitä eikä kypsyysnäytteitä opinnäytteen alaan perehtyneisyyden osoittamisen osalta. Siirto-opiskelijan siirron perusteena olevat aiemmat opinnot hyväksiluetaan mahdollisimman täysimääräisesti tutkintorakenteen ja tutkinnon osaamistavoitteiden sen mahdollistaessa.

4 Muodollisessa koulutuksessa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen

Aalto-yliopiston tutkinto-opiskelija voi hyväksilukea osaksi suoritettavaa tutkintoa *muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan* opintoja, jotka täyttävät suoritettavan tutkinnon ja koulutusohjelman osaamistavoitteet.

Hyväksiluettavien opintojen on oltava tutkintovaatimusten ja opetussuunnitelmien kannalta relevantteja ja riittävän tasoisia.

Sivuaine hyväksiluetaan noudattaen kunkin Aallon korkeakoulun opetussuunnitelmassa määriteltyjä vaatimuksia. Pääsääntöisesti sivuaineena sisällytettävien opintojen tulee olla muun kotimaisen tai ulkomaisen korkeakoulun tarjoama valmis tai muutoin hyväksymä kokonaisuus.

Korvaamisessa kurssin tulee täyttää korvattavan kurssin osaamistavoitteet ja pääsääntöisesti olla laajuudeltaan vastaava tai laajempi kuin korvattava kurssi. Yhden opintopisteen suppeampaa aiemmin suoritettua kurssia voidaan kuitenkin käyttää korvaamaan Aallon kurssia, mikäli osaamistavoitteet täyttyvät. Opintotietorekisteriin kirjataan Aallon korvattava kurssi, tutkintovaatimuksissa määritetyn laajuusena, merkinnällä hyväksiluettu. Yhden kurssin korvaamista voi hakea myös useammalla muualla suoritettulla kurssilla. Tässäkin tapauksessa korvattava kurssi kirjataan tutkintovaatimuksissa määritetyn laajuusena.

Kurssi voidaan korvata myös osittain. Hyväksilukuhakemuksen käsittelyn lopputulema voi olla se, että kurssia ei ole mahdollista kokonaisuudessaan korvata, mutta opettajan kanssa sovittavalla lisänäytöllä kurssista voi saada suoritusmerkinnän. Osaamisen näyttönä voi olla esimerkiksi suullinen tai kirjallinen tentti, essee, portfolio tai harjoitustyö. Osin korvattua kurssisuoritusta ei merkitä hyväksilukuna opintotietorekisteriin, vaan opiskelija saa siitä tavallisen kurssisuoritusmerkinnän. Tällaiset suoritukset eivät siten summaudu osaksi hyväksiluettuja opintoja eikä niitä huomioida hyväksiluettujen opintojen enimmäismäärässä.

4.1 Ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintojen hyväksiluku

Ammattikorkeakoulussa suoritetuilla opinnoilla voi hakea korvaavuuksia osaamistavoitteiden täytyessä. Ammattikorkeakoulutasoisia opintoja voidaan sisällyttää ensisijaisesti sekä kandidaatti- että maisteritutkintojen vapaasti valittaviin opintoihin.

Kandidaattitutkintoon on mahdollista sisällyttää sivuaineeksi ammattikorkeakouluissa suoritettu kokonaisuus. Maisteritutkintoon voi sisällyttää sivuaineena ainoastaan osana ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suoritettujen syventävien opintojen tasoisen kokonaisuuden. Maisteritutkintoon ei ole sivuaineeksi mahdollista sisällyttää kandidaattitasoista ammattikorkeakoulussa suoritettua kokonaisuutta.

4.2 Hyväksiluku maisteritutkintoon hakukelpoisuuden antaneesta tutkinnosta

Maisteritutkinnon opiskeluoikeuden perusteena olevasta tutkinnosta tai opinnoista voidaan hyväksilukea opintoja vain tilanteessa, jossa opiskelijan suorittama hakukelpoisuuden tuottanut tutkinto on maisteritutkinto, jossa ei ole erikseen alemmaa tutkintoa. Tällaisessa tapauksessa on mahdollista hyväksilukea ylempään tutkinnon tasoisia opintoja. Hakukelpoisuuden tuottaneen tutkinnon ulkopuoliset, hakuvaiheen soveltuvuusarvioinnissa huomioidut opinnot on mahdollista normaalisti hyväksilukea.

4.3 Pakollisten kieliopintojen hyväksiluku

Pakollisilla kieliopinnoilla tarkoitetaan tässä Valtioneuvoston asetuksen yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista (VnA 794/2004 myöh. muutoksineen) 6§:ssä määriteltyjen kotimaisten ja vähintään yhden vieraan kielen taidon vaatimusta.

Tutkintoasetuksen 6 §:ssä mainittu alakohtaisuuden vaatimus osaamistavoitteena tarkoittaa kaikilla Aallon koulutusaloilla (kauppatieteet, taiteet ja tekniikka) ensisijaisesti yleistä valmiutta toimia ja viestiä asiantuntijana alallaan. Hyväksiluettavien kieliopintojen ei tarvitse olla samalla koulutusallalla suoritettuja.

4.4 Aallossa toisessa koulutusohjelmassa suoritettujen opintojen hyväksiluku

Toisessa Aalto-yliopiston koulutusohjelmassa suoritettuja opintoja voidaan pääsääntöisesti ottaa osaksi suoritettavaa tutkintoa ilman hyväksilukumenettelyä.

Opinnot hyväksytään osaksi suoritettavaa tutkintoa ilman hyväksilukumenettelyä vahvistetun HOPSin mukaisesti tilanteissa, joissa opiskelija:

- suorittaa yksittäisiä kursseja tai sivuaineen Aalto-yliopiston toisessa korkeakoulussa tai yksikössä (esimerkiksi sisäisen liikkuvuuden opinto-oikeudella, Aalto-yliopiston avoimen yliopiston kurssit);
- vaihtaa hakukohdetta/koulutusohjelmaa tekniikan alan sisällä kesken kandidaattiopintojen
- vaihtaa kesken kandidaattiopintojen hakukohdetta tekniikan alan sisällä pääsykokeiden kautta

Opinnot hyväksytään osaksi suoritettavaa tutkintoa hyväksilukumenettelyä käyttäen tilanteissa, joissa opiskelija:

- on valittu siirto-opiskelijaksi Aalto-yliopiston sisältä eri koulutusalueelle (kyseessä on hyväksilukuasia, koska tavoitetutkinto vaihtuu)
- on suorittanut jo yhden tutkinnon Aalto-yliopistossa ja suorittaa toista tutkintoa Aalto-yliopistossa (esimerkiksi kauppatieteen kandidaatin tutkinto -> tekniikan kandidaatin tutkinto; tekniikan kandidaatin tutkinto -> tekniikan kandidaatin tutkinto).
- suorittaa samanaikaisesti kahta tutkintoa Aalto-yliopistossa (esimerkiksi DI ja KTM).

Hyväksiluettaessa Aalto-yliopiston opintotietorekisterissä jo olevia kursseja opintotietorekisteriin ei merkitä samaa kurssia toiseen kertaan hyväksiluettuna, vaan hyväksiluettu suoritus otetaan osaksi tutkintoa sellaisenaan.

4.5 Hyväksiluetut opinnot kaksois- ja yhteistutkinnoissa

Kaksois- ja yhteistutkinnoissa toisessa yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettavat koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaisiin opintoihin ei sovelleta hyväksilukua koskevia ohjeita. Kaksois- ja yhteistutkinnoissa toisessa yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettavat koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaiset opinnot voivat siten olla enemmän kuin puolet tutkinnoista.

Jos opiskelija haluaa osaksi tutkintoaan opetussuunnitelmaan kuulumattomia opintoja, asia käsitellään soveltuvin osin hyväksilukumenettelyä käyttäen.

5 Muulla tavoin hankitun osaamisen hyväksilukeminen

Aalto-yliopiston tutkinto-opiskelija voi hyväksilukea osaksi tutkintoaan myös muutoin kuin muodollisessa koulutuksessa hankittua osaamista, joka täyttää suoritettavan tutkinnon ja koulutusohjelman osaamistavoitteet.

Opinnollistettavaa osaamista voi syntyä muodollisen koulutuksen ulkopuolella esimerkiksi omaehtoisen opiskelun kautta, luottamustoimissa, harrastuksissa tai työelämässä. Keskeisessä roolissa ovat kokemuksen kautta opitut tiedot ja taidot, ei pelkkä kokemus.

Osaamisen todentamisessa voidaan käyttää todistuksia, tenttejä, portfolioita, esseitä, haastatteluja tai muita soveltuvia menettelyjä. Arvioitsija päättää, mikä menettely soveltuu parhaiten osaamisen todentamiseen. Muulla tavoin kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen arvioimisen keinoja voidaan käyttää myös muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukemisessa täydentävästi.

Muuten kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisessa noudatetaan Aalto-yliopistossa pääosin kahta vaihtoehtoista toimintamallia:

1. Kun opiskelija tunnistaa saavuttaneensa jonkin Aallon kurssin osaamistavoitteet muualla kuin muodollisessa koulutuksessa, voi opiskelija hakea kurssin hyväksilukua. Silloin opiskelijan hankkimaa osaamista verrataan korvattaviksi esitettyjen kurssien osaamistavoitteisiin ja opiskelijalta voidaan edellyttää kirjallisen dokumentoinnin lisäksi näyttöä osaamisestaan. Lisänäyttönä voi olla esimerkiksi suullinen tai kirjallinen tentti, essee, portfolio tai harjoitustyö.
Kurssit, joista opiskelijalle myönnetään suoritusmerkintä sillä perusteella, että opiskelija on aiemmissa opinnoissaan tai aiemmin muussa kuin muodollisessa koulutuksessa tavoittanut osan kurssin osaamistavoitteista, ja täydentää suoritusta kurssin vastuuolettajalle, eivät summaudu osaksi hyväksiluettavia opintoja (jolloin niitä ei koske sääntö siitä, että vain puolet tutkinnoista voidaan hyväksilukea).
2. Aalto-yliopisto tunnistaa joitakin vakiintuneita tapoja (esimerkiksi Aalto-yhteisön luottamustoimet, harjoittelu) hankkia osaamista muodollisen koulutuksen ulkopuolella. Tällaisella tavalla hankittua osaamista varten on olemassa kursseja, joista opiskelija voi kokemuksensa pohjalta hakea opintopisteitä kurssille määritetyn suorittamistavan mukaisesti. Opinnollistamiseen voidaan myös käyttää ns. vaihtuvasisältöistä kurssikoodia, jolloin osaamista tarkastellaan suhteessa koulutusohjelman tai tutkinnon osaamistavoitteisiin. Tällä menettelyllä mikä tahansa tutkintoon soveltuva muualla hankittu osaaminen voidaan opinnollistaa ohjelmaohjainten päätöksellä. Kyse ei ole tällöin hyväksiluvusta.

6 Hyväksilukumenettely

Läsnäoleva tutkinto-opiskelija voi hakea hyväksilukua kirjallisesti kotikorkeakoulustaan kun hyväksiluettavat opinnot on suoritettu tai muulla tavoin osoitettava osaaminen hankittu.

Siirto-opiskelijaksi hakevan hyväksilukuhakemus siirrettävistä opinnoista käsitellään opiskelijavalintahakemuksen yhteydessä. Opiskelijavaihtoon tai muualle opintoja suorittamaan lähtevien hyväksytyyn suunnitelmaan perustuvan hyväksilukuhakemuksen käsittely voidaan aloittaa jo ennen opintojen suorittamista.

Hakemuksen valmistelussa ja päätöksenteossa noudatetaan ohjetta julkishallinnon esittelymenettelystä Aalto-yliopistossa (28.11.2011). Päätöksen hyväksiluvusta tekee soveltuva akateemisen henkilöstön jäsen. Päätöksenteko voidaan delegoida oppimispalveluiden henkilöstölle tilanteissa, joissa on olemassa käsillä olevan tapauksen kannalta relevantti ennakkopäätös tai linjaus hyväksiluvusta. Kieliopintojen hyväksiluvussa tarvittavat asiantuntijalausunnat ja linjaukset antaa Kielikeskus. Oppimispalvelut vastaa näistä linjauksista ja ennakkopäätöksistä koottavan tietopankin käyttöön otosta ja ylläpidosta.

Hyväksiluku merkitään opintotietorekisteriin siten, että alkuperä on näkyvässä. Myönteisessä hyväksilukupäätöksessä tulee ilmetä hyväksiluettavien opintojen laajuus opintopisteinä, arvosana ja mitä opintoja on korvattu tai mihin kokonaisuuteen opinnot on sisällytetty. Muualla kuin Aalto-yliopistossa suoritettavat opinnot tai muu osaaminen hyväksilutaan arvosanalla hyväksytyt.

Hyväksilukupäätökseen tyytymätön opiskelija voi hakea hyväksilukemista koskevaan päätökseen oikaisua siten kuin yliopistolaisissa säädetään.

7 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Nämä ohjeet tulevat voimaan 1.8.2018. Mikäli opiskelija on hakenut hyväksilukemista ennen 1.8.2018, sovelletaan hakemishetkellä voimassa olleita hyväksilukemista koskevia ohjeita.